

'דורשי מקרא' (עדי יהוה)

(גרמנית: Bibelforscher; אנגלית: Bible Students, ולימים – Jehovah's Witnesses).

כת דתית המאוגדת בגרמניה במסגרת 'התאחדות דורשי מקרא הבין-לאומית' (Ibv, Internationale Bibelforscher Vereinigung) המסונפת ל-'Watch Tower Bible And Tract Society' שמרכזת בניו יורק, ותפקידה העיקרי להפיץ את החומר המודפס של הכת. ב-1933 היו לכת כ-20,000 חברים בגרמניה.

במרכז אמונתם של 'דה"מ' עומדת הציפייה לאחרית הימים. בכול דור מצפים הם 'לאחרית הימים', שתתחיל בסימן משפט גדול של כול אותם שאינם משתייכים לכת. לפני בוא 'אחרית הימים' צפוי, לפי אמונתם, אסון מדיני, כגון מלחמה, מהפכה, או משבר כלכלי. כמובן שמדיניות הרדיפות והמלחמה של הנאצים יכלה להיתפס כמבשרת את בוא 'אחרית הימים'.

'דה"מ' היו אמנם בין הקורבנות הראשונים של הנאצים, אך גישתם הראשונית למשטר הנאצי היתה מעורבת. בתקופה הראשונה אין עדות לפעולה ממשית מצידם נגד המשטר. באפריל 1933 הוצאה הכת אל מחוץ לחוק בבואריה, ומחוזות אחרים המשיכו בקו זה. היחסים בין המשטר הנאצי ובין הכנסייה הקתולית היו כנראה שיקול מכריע בצעד זה, נוכח מערכת היחסים המתוחה מאוד בין הכת ובין הכנסייה הקתולית. שיקול נוסף היה קיומו של ארגון 'ד"מ' בין-לאומי מלוכד, וכן אי-נכונותם לוותר רשמית על מפגשים דתיים, ערבי תנ"ך וגיוס חברים חדשים. יום אחרי שנאסרה הכת בפרוסיה (24 ביוני 1933), עדיין היתה ועידת 'דה"מ' בגרמניה מסוגלת להכריז, שבעצם לא היתה כול מחלוקת בינה ובין הממשלה הנאציונל-סוציאליסטית ובעיקרון שותפה הכת לגישתה העויינת של הממשלה לבולשוויזם ולכנסייה וכן שותפה לאנטישמיות של המשטר. רק כאשר סירבו 'דה"מ' להצדיע בקריאה 'הייל היטלר', ואחר-כך, משנת 1935, כשסירבו לשרת בצבא, נקטו ארגון הכת וחלק גדול מחבריה עמדה ברורה נגד המשטר. צעד זה גרר את גל המאסרים הראשון של 'דה"מ' ב-1936-1937, ורבים מהנאסרים נכלאו במחנות ריכוז. ועידה בין-לאומית של 'דה"מ', שנערכה בלוצרן (Lucerne) שבשווייץ בספטמבר 1936, הגיבה בפירסום החלטה המגנה את המשטר הנאצי כולו. למרות שבאותה עת היו אישים בכירים מהכת בגרמניה נתונים במאסר, מצאה הוועידה דרך להפיץ את נוסח 'החלטת לוצרן' בקרב חברי הכת בגרמניה (כפי שעשתה ברחבי העולם). גלי מאסר בקנה-מידה גדול יותר נרשמו לאחר פרוץ המלחמה ושוב ב-1944.

במחנות הריכוז היו 'דה"מ' קבוצת אסירים קטנה, יחסית, לא יותר מכמה מאות בכול מחנה, רובם אזרחי גרמניה. בדרך-כלל סירבו 'דה"מ' הכלואים במחנות להסתלק מאמונתם, למרות שיכלו להשתחרר או שלא להיאסר כלל בחותמם על הצהרה שלא יהיו עוד פעילים למען הארגון. בתוך מחנות הריכוז היו 'דה"מ' קבוצה מלוכדת יחסית, תומכים איש ברעהו ובולטים

בסדר, בניקיון ובמשמעת שעליהם הקפידו בצריפיהם. הסיוע ההדדי שלהם עזר גם לקבוצות אחרות. התנהגותם נקבעה על-פי אמונתם הדתית, והם לא שיתפו פעולה עם קבוצות פוליטיות בלתי-חוקיות אחרות, וסירבו לנסות להימלט מהמחנות או לנקוט מרי פעיל נגד הס"ס.

תחילה השתמש הס"ס בדרכי הטרדה מיוחדות, במטרה לשבור את הסולידריות הפנימית של 'דה"מ'. הס"ס גם רצה להחזיק את 'דה"מ' בנפרד מאסירים אחרים, מחשש שיעשו נפשות לכת. לימים עשה הס"ס מאמצים מודעים לפזר את 'דה"מ' במחנות וכך לשבור את קבוצותיהם המלוכדות. בסופו של דבר ניצל הס"ס את התנהגותם היוצאת-דופן של 'דה"מ' למטרותיו הוא, וכך, למשל, על-פי פקודותיו של הינריך הימלר, מותר היה להשתמש בהם לליקוט פטריות ולקטיף פירות מחוץ למחנה, היות ולא היתה סכנה שהם ינסו להימלט או להתקיף את אנשי הס"ס. כתוצאה משינוי זה במדיניות הס"ס השתפר מצבם של 'דה"מ' במחנות הריכוז.